

Αναδόμηση στο διδακτικό έργο

Εκτός από την έρευνα, που πρέπει να επεκταθεί και σε νέους τομείς, επιβάλλεται αναδόμηση στο διδακτικό έργο του Τμήματος. Ο σκοπός είναι να βελτιώσουμε τις προπτυχιακές σπουδές ώστε το Τμήμα να ελκύσει μεγαλύτερη μάζα φοιτητών και οι μεταπτυχιακές σπουδές να γίνουν ουσιαστικές. Ο απώτερος σκοπός είναι οι πτυχιούχοι (και οι μεταπτυχιακοί) να γίνουν χρήσιμοι στο μέλλον, ενώ οι ίδιοι (και το κράτος) να ξοδέψουν λιγότερα.

Στο διδακτικό έργο κατά καιρούς όλοι έχουμε επισημάνει δυσλειτουργίες, κατά τη γνώμη μου δεν οφείλονται στην ποιότητα των φοιτητών που εξάλλου είναι δική μας ευθύνη να τη βελτιώσουμε (οι φοιτητές δεν έρχονται ήδη εκπαιδευμένοι, ή η κοινή αντίληψη ότι όλοι έχουν έναν βαθμό ευφυΐας δεν ισχύει, εμείς οι διδάσκοντες πρέπει να βελτιώσουμε το επίπεδο του φοιτητή). Σήμερα στους φοιτητές ο μέσος όρος έχει καταλήξει να παίρνει πτυχίο στα 8 έτη (αντί για 4) και νομίζω υπεύθυνες γι' αυτό είναι οι δυσλειτουργίες στο διδακτικό έργο. Οι προπτυχιακές σπουδές μπορούν κάλλιστα να διαρκούν 3 έτη (το πολύ μέχρι 4 έτη όπως σήμερα), φυσικά αυτό γίνεται μόνο εκ των άνω και μέχρι τότε ας δούμε κατάματα τις δυσλειτουργίες που υπάρχουν (κατά την γνώμη μου αρκετές) και για να τις αντιμετωπίσουμε με ανοικτό πνεύμα. Η συντριπτική πλειοψηφία των διδασκόντων έχει πρόθεση να κάνει καλά τη δουλειά της (και συνήθως την κάνει), αλλά την εμποδίζουν πολλοί λόγοι (η τήρηση των καθηκόντων από τους διδάσκοντες είναι, πολλές φορές, όμοια με αυτή των δασκάλων τους πριν δεκαετίες):

1) Πολλά μαθήματα είναι ξεπερασμένα, το ίδιο και οι μέθοδοι διδασκαλίας. Ο φοιτητής που κάνει οδυνηρή αγγαρεία δεν έχει κανένα ενδιαφέρον ούτε και σε σχέση με το αντικείμενο που θα ακολουθήσει. Ή παίρνει εξειδικευμένα μαθήματα επιλογής μόνο και μόνο επειδή ο διδάσκοντας είναι εύκολος (δηλαδή μόνο για να τα περάσει, π.χ. ένας φοιτητής φυσικού που γνωρίζω και χρωστάει αρκετά μαθήματα πήρε ως μάθημα επιλογής “διαφορική γεωμετρία”).

2) Η ύλη για το κάθε μάθημα να διαμορφώνεται σε συνεργασία όσων το έχουν διδάξει στο παρελθόν, όχι όπως γίνεται μέχρι σήμερα που ο διδάσκοντας επιλέγει την ύλη (μόνος του νομίζουμε ότι έτσι επιβάλλει η ακαδημαϊκή πρακτική που όμως διαμορφώθηκε σε εποχές που δεν υπήρχε μαζική εκπαίδευση). Οι φοιτητές για να προβιβαστούν απλώς χρειάζεται να μάθουν κυρίως αυτά που θα τους μείνουν, κι όχι ένα σύνολο από ξερές (τηλεοπτικού τύπου) γνώσεις (συνήθως μεγάλο) που θα το ξεχάσουν αμέσως μόλις περάσουν. Οι διδάσκοντες μπορούν να συζητήσουν για μεγάλο διάστημα την επιλογή της ύλης, να συγκρίνουν θέματα, να ελέγξουν προγράμματα σπουδών σε άλλα τμήματα και της αλλοδαπής, κ.λπ. Στην επιλογή της ύλης βασική αρχή το “ουκ εν το πολλώ το ευ,” το ενδιαφέρον να εντοπιστεί στον κορμό του κάθε μαθήματος κι όχι όπως γίνεται μέχρι τώρα στις λεπτομέρειες. Οι λεπτομέρειες είναι για τους “σπασίκλης” που συνήθως κάνουν περαιτέρω σπουδές (όχι πάντα με επιτυχία έχω διαπιστώσει). Εκτός από κοινή επιλογή θεμάτων είναι, επίσης, απαραίτητη και προφορική εξέταση από επιτροπή.

Τίποτα δεν γίνεται χωρίς χρήματα, έτσι και τα παραπάνω. Είναι απολύτως απαραίτητο να χρηματοδοτηθούν ανάλογα προγράμματα σπουδών

με το 1).η αναδόμηση του Τμήματος Φυσικής που παραμένει σχεδόν ίδιο επί 4 δεκαετίες! Ο σκοπός είναι να συμμαζευτεί κάπως και σε συνεργασία με άλλα Τμήματα να ενταχθεί παραγωγικά στη Σχολή Θετικών Επιστημών. Με γνώμονα ό,τι γίνεται στον υπόλοιπο κόσμο, σε συνδυασμό με την καλύτερη αξιοποίηση του ήδη υπάρχοντος έμψυχου κυρίως δυναμικού, προτείνω τρεις νέους τομείς:

- 1) **Τομέας σωματιδίων**, κοσμολογίας, πυρηνικής φυσικής, βαρύτητας, ηλεκτρονικά,... με θεωρητικούς και πειραματικούς που τώρα είναι ξεχωριστά, κι αναμένεται να έχει απήχηση στον φοιτητικό κόσμο, κυρίως λόγω CERN που θα αναλάβει τη σχετική δαπάνη μέσω της Ελληνικής συμμετοχής.
- 2) **Τομέας συμπυκνωμένης ύλης**, σε συνεργασία με τα Τμήματα Μαθηματικών, Υλικών, Χημείας και τις υπάρχουσες θεωρητικές και πειραματικές ομάδες σε νανοεπιστήμες, πολυμερή, μαγνητισμό, επιφάνειες,... Με την επιβαλλόμενη αναμόρφωση
- 3) **Τομέας εφαρμοσμένης φυσικής και Lasers**, οπτική, πλάσμα, ενέργεια, αστρονομία,... κι εκπαίδευση φοιτητών σε συνεργασία με τα Τμήματα Μαθηματικών, Υλικών και Χημείας και αντίστοιχη χρηματοδότηση. Η μετεωρολογία ενδεχομένως αποτελέσει ξεχωριστό τομέα που θα ενταχθεί στο Περιβάλλον μαζί με αντίστοιχες ομάδες από το Τμήμα Χημείας και Μαθηματικών.

Η αναδόμηση του Τμήματος, που το έχω ζήσει από μέσα δεκαετίες, πιστεύω **δεν πρέπει να αφηθεί μόνο στα χέρια εκλεγμένων ή ακόμα χειρότερα του Κράτους**, που αναμένεται μεν να κάνουν τη δουλειά τους αλλά μας έχουν συνηθίσει να την κάνουν μεροληπτικά ή απρόσωπα. Όποιος θέλει να εκφέρει τη γνώμη του, αντί να τα περιμένει όλα από τα “όργανα,” πιστεύω μπορεί να το κάνει με παρόμοιο τρόπο.

Καθ. Σπύρος Ευαγγέλου.